

Banka ve kredi kartı ile internet üzerinden yapılan alışverişlerin oranı yüzde 20'den yüzde 32'ye çıktı

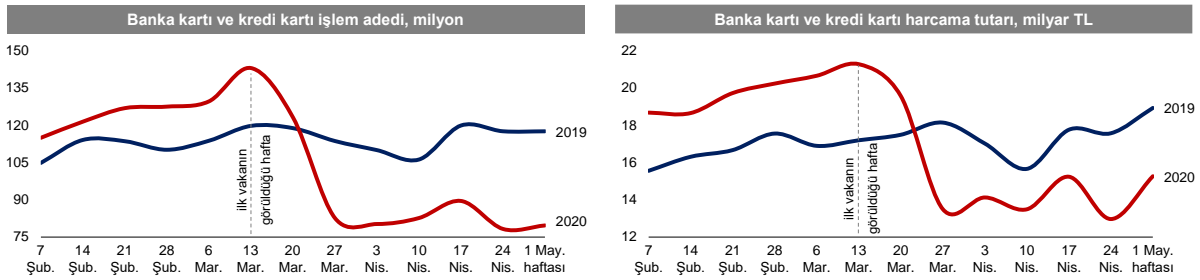
Tüketim eğilimlerini arz ve talep ekseninde çeşitli veriler üzerinden takip etmek mümkün ancak içerisinde bulunduğumuz süreçte, verileri mümkün oldukça anlık takip edebilmek önem arz ediyor. Bu kapsamda TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları haftalık verisi tüketici harcamalarının takibine olanak sağlıyor. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Kart Monitör araştırması 2017 verilerine göre 10 kişiden 7'si ödemelerinde kredi kartını tercih ediyor ve COVID-19 nedeniyle birçok kişinin ödemelerinde özellikle kredi kartını tercih ettiği biliniyor.

Bu bülten kapsamında, COVID-19'un tüketici harcamaları açısından yarattığı etkiyi takip edebilmek amacıyla, TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları verisi incelenmektedir. "COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi Bülteninde", harcama kalemlerine göre tüketicilerin haftalık ve aylık banka kartı/kredi kartı harcaması ve haftalık/yıllık değişimleri ele alınmaktadır.

1 Mayıs haftasında internet üzerinden yapılan alışverişler, bir önceki haftaya kıyasla yüzde 43 arttı

1 Mayıs haftasında banka kartı ve kredi kartı kullanılarak 15,3 milyar TL tutarında harcama yapıldı. Bir önceki haftaya kıyasla harcama tutarı 2,3 milyar TL (yüzde 18) arttı. İşlem adedi ise yüzde 2 artarak 80 milyon oldu. Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 3 Mayıs 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 1 Mayıs 2020'de yapılan harcamaların tutarı yüzde 10, işlem adedi ise yüzde 18 azaldı.

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 7 Şubat – 1 Mayıs 2020

Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

1 Mayıs haftasında¹ banka/kredi kartı ile yapılan harcamaların yüzde 27'sini (4,1 milyar TL) market ve alışveriş merkezleri, yüzde 10'unu (1,6 milyar TL) kamu/vergi ödemeleri, yüzde 8'ini (1,3 milyar TL) elektrik-elektronik eşya, bilgisayar ve yine yüzde 8'ini (1,2 milyar TL) çeşitli gıda harcamaları oluşturdu.

Alışveriş yöntemi bakımından incelendiğinde 1 Mayıs haftasında yapılan toplam harcamaların 4,9 milyar TL'si (yüzde 32) internet üzerinden, 932 milyon TL'si (yüzde 6) mektupla/telefonla yapıldı. Böylece 13 Mart haftasında her 5 liralık harcamanın 1'i internet

¹ 25 Nisan – 1 Mayıs 2020

üzerinden yapılırken, 1 Mayıs haftası itibariyle her 3 liralık harcamanın 1'i internet üzerinden yapılmış oldu. Bir e-ticaret platformundan alınan bilgiye göre Nisan 2020'de yapılan satışların yüzde 25'ini elektronik, yüzde 20'sini giyim, yüzde 15'ini mobilya ve yüzde 11'ini süpermarket kalemleri oluşturdu. 2019 yılında yapılan satışların kategorik dağılımı ile kıyaslandığında ise Nisan 2020'de elektronik, mobilya, süpermarket, spor ve yaşam kategorilerinin satışlardan aldığı payın arttığı belirtildi.

1 Mayıs haftasında bir önceki haftaya kıyasla market ve alışveriş merkezleri harcamaları 164 milyon TL (yüzde 4), çeşitli gıda harcamaları 52 milyon TL (yüzde 4) azalırken, elektrik-elektronik eşya, bilgisayar harcamaları 143 milyon TL (yüzde 13), internet üzerinden yapılan alışverişler 1,5 milyar TL (yüzde 43) arttı.

Bir önceki haftaya kıyasla 1 Mayıs haftasında sadece market ve alışveriş merkezleri, çeşitli gıda, kumarhane /içkili yerler ve havayolları harcamalarında düşüş görüldü. En fazla artış ise kamu/vergi ödemeleri, araç kiralama-satış/servis/yedek parça, sigorta, kulüp/dernek/sosyal hizmetler harcamalarında görüldü.

Tablo 1 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların haftalık değeri (milyon TL) ve 13 Mart ve 24 Nisan haftasına göre değişimi, 1 Mayıs 2020

	13-03-2020	24-04-2020	01-05-2020	13-03-2020 haftasına göre değişim, 01-05-2020	24-04-2020 haftasına göre değişim, 01-05-2020
Toplam	21.272	12.966	15.263	-28%	18%
Market ve Alışveriş Merkezleri	4.413	4.290	4.126	-6%	-4%
Kamu/Vergi ödemeleri	1.396	533	1.557	12%	192%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	1.212	1.111	1.253	3%	13%
Çeşitli Gıda	1.450	1.281	1.228	-15%	-4%
Hizmet Sektörleri	1.376	847	977	-29%	15%
Sigorta	851	578	828	-3%	43%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	1.268	585	675	-47%	16%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	791	472	598	-24%	27%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	713	365	583	-18%	60%
Giyim ve Aksesuar	1.628	473	564	-65%	19%
Diğer	582	396	510	-12%	29%
Mobilya ve Dekorasyon	660	356	449	-32%	26%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	953	390	423	-56%	8%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	578	271	312	-46%	15%
Telekomünikasyon	371	252	308	-17%	22%
Bireysel Emeklilik	161	172	202	25%	18%
Yemek	1.053	174	176	-83%	1%
Müteahhit İşleri	190	117	149	-22%	28%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	456	94	104	-77%	10%
Kuyumcular	301	66	79	-74%	20%

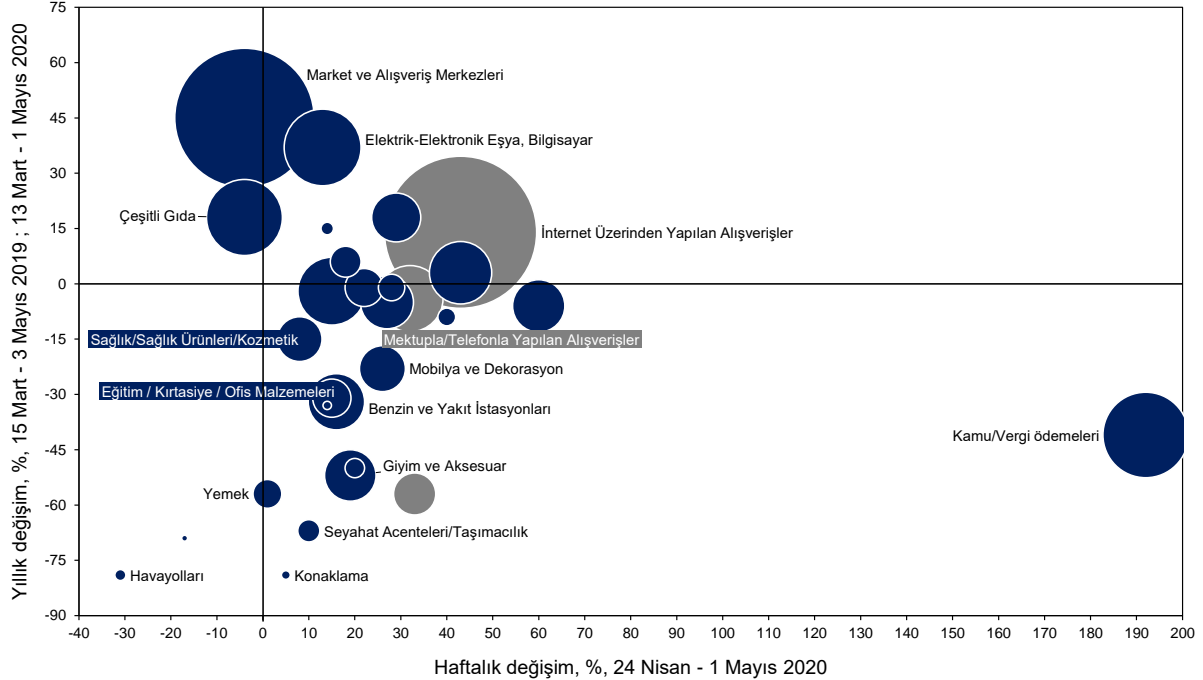
Kulüp / Dernek /Sosyal Hizmetler	92	48	68	-27%	40%
Doğrudan Pazarlama	36	29	33	-8%	14%
Havayolları	440	38	26	-94%	-31%
Konaklama	213	16	16	-92%	5%
Araba Kiralama	51	13	15	-71%	14%
Kumarhane /İçkili Yerler	36	2	2	-96%	-17%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler	4.241	3.445	4.925	16%	43%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler	975	703	932	-4%	32%
Gümrük Vergisi Ödemeleri	965	284	377	-61%	33%

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Tabloda yer alan internet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 3 Mayıs 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 1 Mayıs 2020'de en fazla artış market ve alışveriş merkezleri (yüzde 45), elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (yüzde 37) ve çeşitli gıda (yüzde 18) harcamalarında görüldü. Aynı dönemde harcamalar en fazla havayolları (yüzde 79), konaklama (yüzde 79), kumarhane/içkili yerler (yüzde 69), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 67), yemek (yüzde 57) ve giyim ve aksesuar harcamalarında (yüzde 52) azaldı (bkz. Şekil 2). Aynı dönemde internet üzerinden yapılan alışverişler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14 arttı.

Şekil 2 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 3 Mayıs 2019; 13 Mart – 1 Mayıs 2020) ve haftalık değişimi (24 Nisan – 1 Mayıs 2020), %

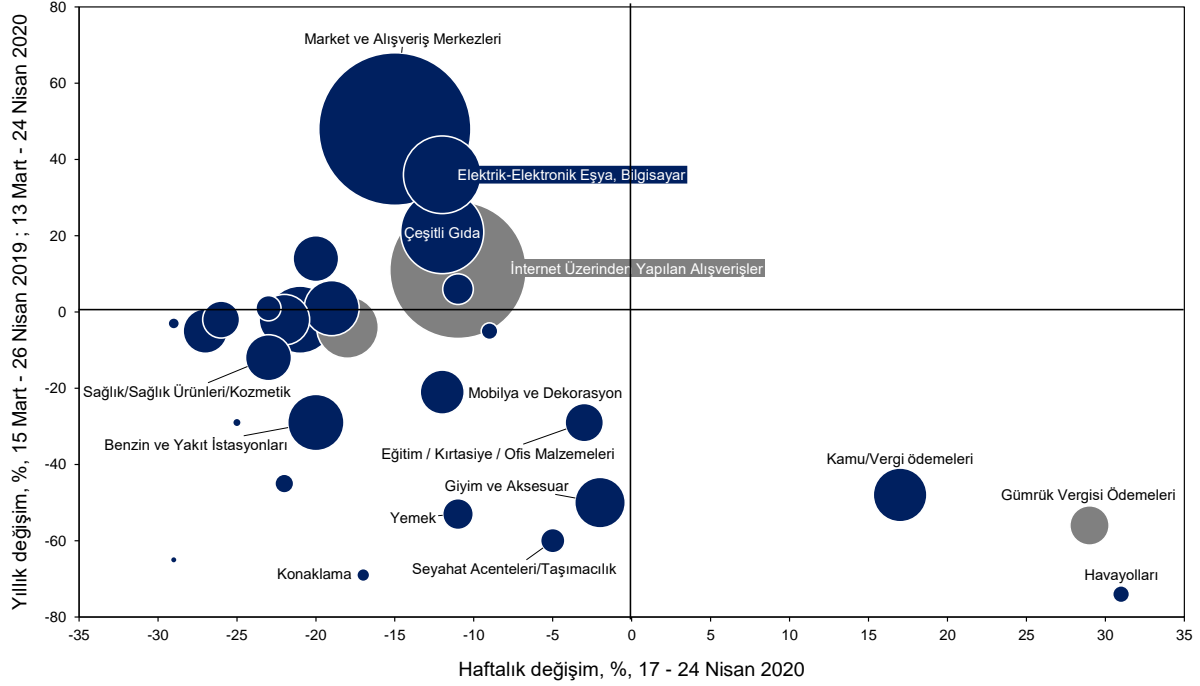

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Grafiğin dikey eksenini 13 Mart – 1 Mayıs 2020'de yapılan toplam harcamaların, 15 Mart – 3 Mayıs 2019'da yapılan toplam harcamalara göre yüzdelik değişimini; yatay eksen ise 2020 yılı 1 Mayıs haftasında yapılan harcamaların 24 Nisan haftasına kıyasla yüzdelik değişimini vermektedir.

Not: Daire büyüklükleri, 1 Mayıs haftasında yapılan harcamaların tutarını ifade etmektedir.

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 26 Nisan 2019; 13 Mart – 24 Nisan 2020) ve haftalık değişimi (17 – 24 Nisan 2020), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Bültenin ilerleyen sayıları, TEPAV web sitesi üzerinden haftalık açıklanmaya devam edecektir.

Analizlere ilişkin daha detaylı açıklamaları, TEPAV'ın 31 Mart 2020'deki Değerlendirme Notunda bulabilirsiniz.²

² TEPAV. (2020). COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi. 31 Mart 2020. Dündar, M. <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10099>

Ekler

